

SIGULDAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Reģistrācijas Nr.LV 90000048152, Pils iela 16, Sigulda, Siguldas novads, LV-2150
tālrunis: 67970844, e-pasts: pasts@sigulda.lv
www.sigulda.lv

Domes sēdes protokola izraksts

2022.gada 14.jūlijā

Siguldā

Nr. 15

7. §**Par līdzdalības pārvērtēšanu PSIA „VANGAŽU AVOTS”**

Ziņo: SIA “CSE COE” pārstāvis – Z. Brūvers

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma (turpmāk – Likums) 7. panta pirmo daļu publiskai personai ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrība un atbilstību Likuma 4. panta nosacījumiem. Minētā panta otrā daļa paredz, ka lēmumu par publiskas personas līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībā pieņem attiecīgās publiskās personas augstākā lēmējinstītūcija. Lēmumā ietver:

1. vērtējumu attiecībā uz atbilstību Likuma 4. panta nosacījumiem, proti, vai līdzdalība kapitālsabiedrībā atbilst kādam no Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88. panta pirmajā daļā paredzētajiem nosacījumiem;

2. vispārējo stratēģisko mērķi.

Nemot vērā minēto, Siguldas novada pašvaldības domei (turpmāk – Dome) ir jāpieņem lēmums, izvērtējot Siguldas novada pašvaldības līdzdalības atbilstību pašvaldības sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “VANGAŽU AVOTS” (turpmāk – VA) Likuma 4. panta nosacījumiem, proti, vai VA komercdarbības veikšana atbilst kādam no VPIL 88. panta pirmajā daļā paredzētajiem nosacījumiem, kā arī jānosaka VA vispārējais stratēģiskais mērķis.

Saskaņā ar Siguldas novada pašvaldības rīkotā iepirkuma “Siguldas novada pašvaldības līdzdalības kapitālsabiedrībās izvērtējums un kapitālsabiedrību darbības efektivitātes izvērtējums” rezultātā noslēgto līgumu, tika veikts padziļināts pašvaldības līdzdalības VA izvērtējums un arī VA darbības efektivitātes izvērtējums, ko Dome ņem vērā šī lēmuma sagatavošanā un pieņemšanā. Pašvaldības līdzdalības un VA darbības efektivitātes izvērtējuma veicējs ir sniedzis vairākus ieteikumus attiecībā uz VA turpmāko darbību.

1. Par atbilstību VPIL 88. pantam

1.1. Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 1. punktu, viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, tai skaitā ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus jeb ūdenssaimniecības pakalpojumus.

Minētā likuma 14.panta pirmās daļas 1.punkts paredz, ka, pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības veidot pašvaldību iestādes, dibināt biedrības vai nodibinājumus, kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās.

Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 6. panta pirmā daļa paredz, ka vietējā pašvaldība organizē ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu savā administratīvajā teritorijā. Vietējās pašvaldības dome nosaka pašvaldības iestādi, kas pašvaldības administratīvajā teritorijā sniedz sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus un citus noteikta veida ūdenssaimniecības pakalpojumus, vai pilnvaro komersantu sniegt sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus, noslēdzot ar to līgumu par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu visā pašvaldības administratīvajā teritorijā vai tās daļā.

1.2. Likumā noteiktos ūdenssaimniecības pakalpojumus Siguldas novada Inčukalna pagastā sniedz VA.

Saskaņā ar Domes 2022. gada 5. janvāra lēmumu Nr. 2§ (protokols Nr.1) 42.72% VA kapitāldaļu pieder Siguldas novada pašvaldībai, bet 57.28% kapitāldaļu pieder Ropažu novada pašvaldībai. Līdz ar to VA ir publiski privāta kapitālsabiedrība Likuma izpratnē. VA finanšu apgrozījumu pamatā veido ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšana. VA pamatdarbības veids ir ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde un notekūdeņu savākšana un attīrīšana. VA nesniedz un neplāno sniegt papildpakalpojumus.

Atbilstoši Senāta judikatūrai ūdenssaimniecības pakalpojumu jomā pašvaldība ir atbildīga ne tikai par normatīvo aktu izstrādi, bet arī par ūdenssaimniecības sistēmu reālu funkcionēšanu. Pašvaldības pastāvēšanas jēga ir vienoti, pašvaldības līmenī, veikt tos uzdevumus, kurus iedzīvotāji paši ar saviem finanšu resursiem un citiem pieejamajiem instrumentiem nav spējīgi īstenot, tai skaitā nodrošināt ūdenssaimniecības pakalpojumus.¹ Ievērojot minēto, VA veic pašvaldības autonomu funkciju ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu jomā, nodrošinot sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus Siguldas novada Inčukalna pagastā.

1.3. VPIL 88.panta pirmā daļa paredz šādus nosacījumus publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā:

- 1.3.1. tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 1.3.2. publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 1.3.3. tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Ciktāl likumā nav noteikts citādi, publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no iepriekš minētajiem nosacījumiem.

Izvērtējot VPIL 88.panta pirmajā daļā noteiktos gadījumus, konstatējams, ka, pirmkārt, pašvaldības līdzdalība VA atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 1. punktā paredzētajam nosacījumam, jo centralizēto ūdenssaimniecības pakalpojumu tirgū ir konstatējama tirgus nepilnība. Siguldas novada Inčukalna pagastā nav citu komersantu, kuri iedzīvotājiem varētu nodrošināt normatīvajiem aktiem atbilstošus ūdenssaimniecības pakalpojumus. Galvenie iemesli, kādēļ privātie tirgus dalībnieki nepiedāvā pakalpojumus konkrētajā tirgū, ir nepieciešamās infrastruktūras neesamība, augstās investīcijas un nozares zemā rentabilitāte.

Otrkārt, pašvaldības līdzdalība VA atbilst arī VPIL 88.panta pirmās daļas 2. punktā paredzētajam nosacījumam, jo VA, veicot pašvaldības autonomo funkciju ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu jomā, sniedz pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai. Kvalitatīvi un normatīvo aktu prasībām atbilstoši ūdenssaimniecības pakalpojumi ir nepieciešami būtisku sabiedrības interešu nodrošināšanai. Satversmes tiesa ir secinājusi, ka tiesības uz veselību ietver ne vien tiesības uz veselības aprūpi, bet arī tiesības uz veselību veicinošiem faktoriem, tādiem kā droša dzeramā ūdens pieejamība, adekvāti sanitārie apstākļi, pienācīgs nodrošinājums ar ēdienu un uzturvielām u.c.² Savlaicīga un pārdomāta centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu ieviešana atbilst arī Latvijas Republikas Satversmes 115. pantam un ilgtspējīgas attīstības principam.³ Tātad no Latvijas Republikas Satversmes 111. pantā paredzētajām tiesībām uz veselību un 115. pantā paredzētajām tiesībām dzīvot labvēlīgā vidē un ar to saistītā ilgtspējas principa izriet valsts pienākums nodrošināt kvalitatīvu ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamību. Turklāt ir pamats uzskatīt, ka kvalitatīvi ūdenssaimniecības pakalpojumi ir nesaraujami saistīti arī ar pilnvērtīgu nekustamā īpašuma izmantošanu un aizsardzību. Tādējādi valsts un pašvaldību pienākumi ūdenssaimniecības pakalpojumu jomā ir vērsti arī uz Satversmes 105. pantā nostiprināto tiesību uz īpašumu īstenošanu.

¹ Senāta 2018. gada 20. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-170/2018 (A420349813) 11. punkts.

² Satversmes tiesas 2010. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2009-69-03 8.2. punkts.

³ Satversmes tiesas 2007. gada 21. decembra sprieduma lietā Nr. 2007-12-03 22. punkts.

Līdz ar to VA darbība, nodrošinot centralizētos ūdenssaimniecības pakalpojumus Siguldas novada Inčukalna pagasta iedzīvotājiem, ir sabiedrībai un pašvaldības teritorijas attīstībai stratēģiski svarīgs pakalpojums.

1.4. Konkurences padome 2022. gada 9.jūnija atzinumā Nr. 1.7-2/553 Par līdzdalības saglabāšanu SIA "Vangažu Avots" ir minējusi, ka ņemot vērā, ka VA veic pašvaldības autonomo funkciju ūdenssaimniecības pakalpojumu jomā, nodrošinot ūdens piegādi un notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu Siguldas novada pašvaldības administratīvajā teritorijā, Konkurences padome atzīst, ka VA sniegtais pamata pakalpojums ir atzīstams par stratēģiski svarīgu pakalpojumu, kā arī pastāv tirgus nepilnība VPIL 88. panta pirmās daļas 1. un 2. punkta izpratnē. Līdz ar to Konkurences padomei nav iebildumu pret Siguldas novada pašvaldības līdzdalības saglabāšanu VA attiecīgo pakalpojumu nodrošināšanai.

2. Vispārējais stratēģiskais mērķis

2.1. Saskaņā ar vidēja termiņa darbības stratēģiju 2020.-2022. gadam VA stratēģiskie mērķi ir:

- 1.1.1. kvalitatīva un nepārtraukta dzeramā ūdens apgāde un centralizētās kanalizācijas novadīšana un attīrīšana Inčukalna pagasta iedzīvotājiem;
- 1.1.2. kvalitatīva infrastruktūras ekspluatācija un uzturēšana;
- 1.1.3. pakalpojumu sniegšanas apjoma palielināšana;
- 1.1.4. sakārtota un ērta norēķinu sistēma.

Šādi darbības mērķi atbilst pašvaldības stratēģiskajos dokumentos noteiktajiem mērķiem, likumā „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 1. punktā noteiktajai pašvaldības autonomajai funkcijai – organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, un Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma mērķiem.

2.2. Siguldas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2021. – 2045. gadam kā viens no stratēģiskajiem mērķiem izvirzīts – dzīves telpa ar kvalitatīvu publisko infrastruktūru, pakalpojumiem un drošu vidi. Līdz ar to kvalitatīvi ūdenssaimniecības pakalpojumi un infrastruktūras ekspluatācija atbilst pašvaldības izvirzītajam stratēģiskajam mērķim. Turklāt kvalitatīvi un normatīvo aktu prasībām atbilstoši ūdenssaimniecības pakalpojumu nodrošina arī sabiedrības interešu ievērošanu vides aizsardzības jomā. Tādēļ kvalitatīvi ūdenssaimniecības pakalpojumi un jaunu lietotāju piesaiste centralizētās ūdenssaimniecības sistēmai ir nepieciešama, arī lai sasniegtu pašvaldības mērķus drošas vides nodrošināšanā Siguldas novada iedzīvotājiem. Atbilstoši Siguldas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021. – 2045. gadam telpiskās attīstības perspektīva ietver mērķi nodrošināt esošās centralizētās ūdenssaimniecības pakalpojumu sistēmas paplašināšanu. Centralizētas kanalizācijas sistēmas un ūdensapgādes sistēmas modernizācija, izveide un attīstība visos ciemos ir viens no svarīgākajiem mērķiem novada infrastruktūras attīstībā, īpaši attiecībā uz vides kvalitātes uzlabošanu ūdensteču piesārņojuma kontekstā, kā arī iedzīvotāju veselības un drošības kontekstā.

2.3. Siguldas novada Attīstības programmā 2021. – 2027. gadam pakalpojumu jomā ir izvirzīts stratēģiskais mērķis: dzīves telpa ar kvalitatīvu sociālo infrastruktūru un pakalpojumiem, efektīvu satiksmes, publiskās telpas un vides infrastruktūru. Šī stratēģiskā mērķa ietvaros, publiskās infrastruktūras jomā ir izvirzīts uzdevums: attīstīt ūdenssaimniecības infrastruktūru, kuram noteiktas rīcības – ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu pārbūve un paplašināšana, līdzfinansējuma piešķiršana pieslēgumu izveidošanai pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas, kā arī lietotāju ūdens kanalizācijas sistēmu izpēti un apsaimniekošana.

2.4. Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 2. pants paredz, ka likuma mērķis ir veicināt kvalitatīvu un vides prasībām atbilstošu ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamību, lai nodrošinātu pakalpojumu lietotājus ar nepārtrauktiem un drošiem pakalpojumiem, līdzsvarojot vides aizsardzības, dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas un sabiedrības ekonomiskās intereses. Tātad VA vispārējais stratēģiskais mērķis atbilst normatīvā regulējuma mērķiem.

Minētais parāda, ka VA sniedz pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi pašvaldības teritorijas attīstībai un drošu ūdenssaimniecības pakalpojuma standartu nodrošināšanai sabiedrības interesēm. Tādēļ Siguldas novada pašvaldībai ir svarīgi saglabāt līdzdalību VA.

Ņemot vērā, ka VA darbības mērķis atbilst pašvaldības stratēģiskajos dokumentos noteiktajiem mērķiem, likumā „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktajai pašvaldības autonomajai funkcijai un Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma mērķim – ir saglabājami VA vidēja termiņa darbības stratēģijā 2020.-2022. gadam noteiktie darbības mērķi un VA vispārējais stratēģiskais mērķis nosakāms: **kvalitatīvu, drošu un nepārtrauktu ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšana Siguldas novada iedzīvotājiem, kvalitatīva centralizētās ūdensapgādes sistēmas infrastruktūras ekspluatācija un uzturēšana, sniegto pakalpojumu apjoma palielināšana un pieejamības veicināšana, negatīvās ietekmes uz vidi mazināšana.**

Izvērtējot iespējamās juridiskās darbības formas iepriekš noteiktā vispārējā stratēģiskā mērķa sasniegšanai un pašvaldības funkcijas izpildes nodrošināšanai, secināms, ka ir saglabājama Siguldas novada pašvaldības līdzdalība VA. Pieredze rāda, ka pašvaldības līdzdalība kapitālsabiedrībā, kas sniedz centralizētos ūdenssaimniecības pakalpojumus, ir labākais risinājums pakalpojuma nodrošināšanai, jo šī ir nozare, kas ir būtiska pašvaldības funkciju īstenošanai, un līdzdalības saglabāšana ir stratēģiski svarīga administratīvās teritorijas attīstībai un augstas kvalitātes pakalpojuma standartu nodrošināšanai sabiedrības pamatvajadzību apmierināšanai.

Vienlaikus, ņemot vērā, ka VA ir publiski privāta kapitālsabiedrība, kurā daļas pieder gan Siguldas novada, gan Ropažu novada pašvaldībai, un VA sniedz ūdenssaimniecības pakalpojumus abu pašvaldību teritorijās, nākotnē būtu veicama VA sadalīšana sašķelšanas ceļā. VA sašķelšanas rezultātā tā uzņēmuma daļa, kas sniedz pakalpojumus Vangažu pilsētā, tiktu nodota Ropažu novada pašvaldības kapitālsabiedrībai, bet VA daļa, kas sniedz pakalpojumus Siguldas novadā, tiktu nodota SIA “SALTAVOTS”.

Ievērojot iepriekš minēto, kā arī pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 14.panta pirmās daļas 1.punktu, 15.panta pirmās daļas 1.punktu, Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 6. panta pirmo daļu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmo daļu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta pirmo daļu, 7.panta pirmo un otro daļu, kā arī ņemot vērā Finanšu komitejas 2022.gada 14.jūlija sēdes atzinumu (prot. Nr.15, 7. §), atklāti balsojot ar 16 balsīm par (I. Bernats, A. Caucis, D. Dukurs, E. Eisaks, A. Garančs, R. Kalvāns, L. Kumskis, U. Mitrevics, A. Pētersone, L. Sausiņa, Z. Segliņa, I. Stupele, E. Viļķina, K. Zaļais, J. Zilvers, M. Zīverts), pret – nav, atturas – nav, **dome nolemj:**

1. Saglabāt Siguldas novada pašvaldības tiešo līdzdalību PSIA „VANGAŽU AVOTS”, reģistrācijas Nr. 40003274925, juridiskā adrese Priežu iela 4, Vangaži, Ropažu novads, LV-2136.
2. Noteikt PSIA „VANGAŽU AVOTS” vispārējo stratēģisko mērķi – kvalitatīvu, drošu un nepārtrauktu ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšana Siguldas novada iedzīvotājiem, kvalitatīva centralizētās ūdensapgādes sistēmas infrastruktūras ekspluatācija un uzturēšana, sniegto pakalpojumu apjoma palielināšana un pieejamības veicināšana, negatīvās ietekmes uz vidi mazināšana.

Sēdes vadītājs:

(paraksts)

U. Mitrevics

Izraksts pareizs

Siguldas novada pašvaldības Klientu pakalpošanas pārvaldes
Dokumentu pārvaldības nodaļas domes sekretāre Elīna Dakša
Siguldā, 2022.gada 18.jūlijā